

Bijlage I
Antwoordenboekje bij het remediërend
programma voor begrijpend lezen op AVI-niveau
6/7.

Bij een aantal vragen zijn meerdere antwoorden mogelijk. Er is dan een voorbeeld gegeven van een goed antwoord.

Antwoorden bij Hoofdstuk 1 Tekststructuur: Alinea's, titel en kopjes.

Les 1.

1. De meesten kiezen tekst B, omdat die tekst in kleine stukjes is opgedeeld. Maar er is op deze vraag geen goed of fout antwoord.
2. *Een nieuwe kunstmaan of pas gelanceerde raket kan in botsing komen met zo'n oude kunstmaan of raketdeel.*
3. *Een andere manier is vernietiging van een oude kunstmaan in de ruimte.*
4. Deze kruisjestekst heeft 3 alinea's.
5. Deze kruisjestekst heeft 5 alinea's.
6. Deze kruisjestekst heeft 3 alinea's.
Deze kruisjestekst heeft 4 alinea's.
7. Deze tekst heeft 4 alinea's.
Deze tekst heeft 3 alinea's.

Les 2.

1. De titel van de tekst is *Schoolreisje*.
2. De twee kopjes zijn: *De reis* en *Madurodam en het strand*.
3. Deze tekst heeft 3 alinea's.
4. Bij alinea 1 hoort kopje: A. *Veel mensen vinden de dierentuin leuk.*
5. Bij alinea 2 hoort kopje: A. *Sommige mensen vinden de dierentuin zielig.*
6. Een voorbeeld van een kopje bij deze alinea is: *Sommige mensen vinden de dierentuin juist goed.*
7. Bij de eerste alinea hoort kopje B. *Maar één verdieping.*
Bij de tweede alinea hoort kopje D. *Met de lift kom je makkelijk omhoog.*
Bij de derde alinea hoort kopje C. *Hele sterke kabels.*
Bij de vierde alinea hoort kopje A. *De lift is beveiligd.*

Les 3.

1. De titel is: *Een treintje ging uit rijden.*
2. Deze tekst heeft 5 alinea's.
3. In zin 2 is het vraagteken weggelaten.
4. Een andere goede titel zou zijn: A. *Met de trein.*
5. Bij alinea 2 past het beste: B. *De eerste trein.*

Antwoorden bij Hoofdstuk 2 Soort tekst.

Les 1.

1. In Boek B staat een *verhaal*.
In Boek A staat *informatie*
2. *verhaal-tekst*
informatie-tekst
verhaal-tekst
verhaal-tekst
informatie-tekst
informatie-tekst
3. *doe-tekst*

- leer- of weet-tekst
 opzoek-tekst
 leer- of weet-tekst
 doe-tekst
 mening-tekst
 4. mening-tekst
 opzoek-tekst
 leer- of weet-tekst
 verhaal-tekst
 doe-tekst
 leer- of weet-tekst
 doe-tekst
 leer- of weet-tekst
 5. leer- of weet-tekst
 verhaal-tekst
 opzoek-tekst
 doe-tekst
 verhaal-tekst

Les 2.

1. In boek B staat een verhaaltekst
In boek A staat een leer- of weet-tekst
2. opzoek-tekst
mening-tekst
doe-tekst
verhaal-tekst

Les 3.

1. verhaaltekst
opzoek-tekst
verhaal-tekst
opzoek-tekst
verhaal-tekst
leer- of weet-tekst
doe-tekst

les 4.

1. Dit is een *verhaal-tekst*
2. De titel is: *Regen*
3. Zin 6, zin 13 en zin 16.
4. Deze tekst heeft 4 alinea's (coupletten).
5. Dit is een *verhaal-tekst*
6. Deze tekst heeft 3 alinea's
7. Er staan twee vraagtekens in deze tekst.

Antwoorden bij Hoofdstuk 3 Opstellen leesdoel en leesgedrag.

Les 1.

1. leer- of weet-tekst
2. Omdat de meester meer te weten wil komen over eskimo's.
3. verhaal-tekst

4. gewoon, omdat hij dat leuk vindt
5. opzoek-tekst
6. Omdat hij niet weet wat amfibie betekent.
7. zoekend lezen
8. doe-tekst
9. Omdat hij de wasmachine goed neer moet zetten.
10. stap voor stap

Les 2.

1. leer- of weet-tekst
2. om iets te leren.
3. heel nauwkeurig
4. verhaal-tekst
5. gewoon, voor de lol
6. zoals je dat zelf wil
7. doe-tekst
8. om een walkie-talkie te maken
9. stap voor stap
10. opzoek-tekst
11. om een bedrijf (of iets anders) op te zoeken
12. zoekend lezen

Les 3.

1. leer- of weettekst
2. om er iets van te leren
3. heel nauwkeurig
4. De hertog van Luxemburg.
5. Deze tekst heeft 3 kopjes
6. Deze tekst heeft 4 alinea's
7. verhaal-tekst
8. gewoon, voor de lol
9. zoals je dat zelf wilt
10. Deze tekst heeft 8 alinea's.
11. doe-tekst
12. om een zeil-bootje te kunnen maken
13. stap voor stap

Antwoorden bij Hoofdstuk 4 Opstellen van verwachtingen en activeren van voorkennis.

Les 1.

1. Wat is het voor een soort tekst?
2. Waarom ga ik deze tekst lezen? en
Hoe ga ik deze tekst lezen?
3. Schuilhut in de bergen: is waarschijnlijk een verhaaltekst over een jongetje dat tijdens de oorlog moet schuilen in de bergen.
4. Schuilhutten in de Poolse bergen: is waarschijnlijk een leer- of weettekst over schuilhutten in Polen.

Bij de vragen 5, 6 en 7 mogen de leerlingen opschrijven wat zijn denken dat er in de tekst zal staan.

Les 2.

1. leer- of weettekst
2. om er iets van te leren;
nauwkeurig
3. in de tekst zal waarschijnlijk informatie over holbewoners staan.
4. doe-tekst
5. om truffels te maken;
stap voor stap
6. in de tekst zal waarschijnlijk staan hoe je truffels kunt maken.

Les 3.

1. leer- of weettekst
2. om iets over bladeren te leren.
heel nauwkeurig
3. ...
4. Hier kunnen de leerlingen dingen opschrijven, die zij al over bladeren weten.
5. bv. Hoe ziet de zon eruit? (rond en geel en heel fel)
Wat is een ster? (een heel klein lichtpuntje dat je 's nachts kunt zien) etc.
6. leer- of weet-tekst
7. om iets over slakken te leren
nauwkeurig
8. in de tekst zal waarschijnlijk informatie over slakken staan.
9. bv. ik weet al dat slakken heel langzaam zijn en dat ze glibberig zijn.
10. mening-tekst
11. omdat ik dat wil (of moet).
gewoon doorlezen.
12. in de tekst zal waarschijnlijk staan dat je niet moet gaan roken
13. bv. Ik weet al dat roken heel slecht voor je is.

Les 4.

1. doe-tekst
2. omdat ik een puzzel wil gaan maken
stap voor stap
3. In de tekst zal waarschijnlijk staan hoe je zelf een puzzel kunt maken
4. bv. Ik heb nog nooit eerder een puzzel gemaakt, dus ik weet er niks van.
5. verhaal-tekst
6. omdat ik daar zin in heb;
gewoon zoals ik zelf wil
7. een verhaaltje over twee kinderen die zich gaan verkleden.
8. (van een verhaaltje kun je vaak nog niks weten) -
9. Winterslaap
10. Deze tekst heeft 3 alinea's
11. Deze zin past het beste bij alinea 3.
12. Deze tekst heeft 4 alinea's

Antwoorden bij Hoofdstuk 5 Onbekende moeilijke woorden.

Les 1.

1. arbiter betekent scheidsrechter.
2. proletarisch winkelen is winkeldiefstal plegen.

1. sukade is hetzelfde als *gesuikerde sinaasappelschillen*.

Les 2.

1. menhir = *een grote rechtopstaande stenen zuil*
2. hunebedden = *enorme graven, gebouwd van hele zware stenen*
3. hattrick = *dat je drie doelpunten hebt gemaakt in 1 wedstrijd*
4. okshoofd = *een vat wijn*
5. eenakter = *een toneelstuk zonder pauze*

Les 3.

1. esculaap = *een plaatje van een slang die om een staf kronkelt (aan dat plaatje kun je zien dat iemand dokter is).*
2. injectie = *een spuitje (in je arm of been)*
3. vaccinatie = *een spuitje met een ziekmakende stof*
4. antistoffen = *tegengif*
5. immuun = *als je al antistoffen hebt tegen een ziekte*
6. lens = *een stukje gebold glas*
7. camera obscura = *donkere kamer*
8. diafragma = *een klein rond gaatje, waardoor licht naar binnen valt.*
9. pirol = *een fiets*
10. berek = *een boom*
11. irionka = *een woordenboek*
12. belk = *een bos*

Les 4.

1. Lindioens = *de taal die Lindy en Jeroen hebben bedacht*
2. korin = *appel*
3. zor = *stam*
4. girenzen = *bladeren*
5. gerbel = *hut*
6. orken = *slapen*
7. pivoos = *ouders*
8. kielhalen = *dan word je aan een touw onder de boot door getrokken (als straf)*
9. voetspoelen = *dan werd je op een loopplank gezet boven het water, en dan moest je zo ver achteruit lopen tot je in het water viel*
10. kaperbrief = *een brief waarin stond dat hij alle schepen van de vijand mocht overvallen.*
11. *Het is niet allemaal goud wat er blinkt.*
12. Deze tekst heeft 2 alinea's
13. legering = *een ander metaal toevoegen om het sterker te maken*
14. metaalmoeheid = *als een metaal zijn kracht kwijt raakt.*
15. in zin 2: *Wie zou niet met de tijdmachine een kijkje in de Middeleeuwen willen nemen?*
16. archeologie = *de studie naar dingen (overblijfselen van mensen, voorwerpen en bouwwerken) van heel lang geleden*
17. stratificatie = *dan ga je kijken hoe diep iets in de grond is gevonden.*

Antwoorden bij Hoofdstuk 6 In-plaats-van-woorden of verwijs-woorden.

Les 1.

1. oom Wim
2. (hij, zij), het, die, dat, ze, het, die.

Les 2.

1. de meester
2. alle ouders
3. één van de moeders
4. Bertil
5. Marilise
6. de schildpad
7. kevers
8. vogels
9. een sterke held
10. arme mensen

Les 3.

1. met de computer spelen
2. dat Liesje erg veel van snoep houdt
3. rups
4. als de rups een cocon om zich heen maakt
5. als ze hun hele kop draaien
6. uilen
7. pantser-neushoorns
8. dat Nederland laag en plat is
9. het lijkt alsof het nacht is
10. nachtdieren
11. de zonsverduistering
12. als je tegen de zon in kijkt
13. de bruinvis
14. in het dolfinarium in Harderwijk
15. brood
16. de bakker
17. het brood (of de bolletjes, croissantjes, wit en bruin brood)

Les 4.

1. parkieten
2. in de gevangenis (in Afrika)
3. de gevangenen
4. de stroop
5. de (zelfgemaakte) lolly's
6. of er leven op mars is
7. bij de hut
8. de hut
9. Lindy en Jeroen

Les 5.

1. Deze zin past het beste bij alinea 1
2. de ministers en de kamerleden
3. Nederlanders (in het buitenland)
4. ambassades zijn gebouwen waar buitenlanders wonen die door de regering van hun land naar Nederland zijn gezonden.
5. Deze zin past bij alinea 2
6. in Egypte
7. als de kat er op uit trekt

- Lindy
- 9. Jeroen
- 10. als je moet wachten
- 11. weer muziek

Antwoorden bij Hoofdstuk 7 Signaal-woorden.

Les 1.

- 1. dat de kinderen die dag extra eten en drinken mee moeten nemen
- 2. dat de kinderen die vrijdag een uurtje eerder op school moeten zijn
- 3. dat de kinderen rond half zeven 's avonds weer opgehaald kunnen worden
- 4. drie dingen (in de tekst staat ten eerste... ten tweede... en ten derde...)
- 5. op de keukenkastjes en op de koelkast en op de vloer en zelfs tegen het plafond
- 6. kleine en grote, grijze en bruine, ijsberen en teddyberen.
- 7. zien, horen, ruiken, proeven, en voelen.
- 8. Hier kunnen de leerlingen zelf iets invullen.
- idem

Les 2.

- 1. Ja, er staat in de tekst: maar er zijn ook inktvissen met 10 armen
- 2. er staat in de tekst: maar sommige inktvissen kunnen wel een paar meter lang worden.
- 3. reizen met de auto, daar gebeuren meer ongelukken mee
- 4. om de gordels om te doen en te luisteren naar de piloot
- 5. nee, er staat dat ze het toch niet koud hebben (door hun dikke vacht)
- 6. mensen hebben (in tegenstelling tot dieren) geen veren of vacht
- 7. kleren heb je ook om je mooier te maken
- 8. Jeroen is wel bang
- 9. ja, zijn oma bijvoorbeeld vindt de winter niet leuk
- 10. Hier kunnen de leerlingen zelf iets invullen.
- 11. idem

Les 3.

- 1. omdat er veel suiker in snoep zit
- 2. omdat de vader van Bas bij de spoorwegen werkt
- 3. omdat het gebouw dan veel te zwaar zou worden
- 4. omdat het een droevig, kort verhaal is met veel zand
- 5. omdat er dan de hele dag lang geen auto's mogen rijden
- 6. omdat je als je slaapt het niet meteen merkt als er brand in huis is
- 7. omdat je je ontspant als je lacht
- 8. boos kijken is het tegenovergestelde van lachen
- 9. omdat schildpadden geen snelle beesten zijn
- 10. doordat de vader pinguin het vel over de eieren heen hangt
- 11. Hier kunnen de leerlingen zelf iets invullen
- 12. idem

Les 4.

- 1. nee, Nederland grenst ook aan de zee
- 2. omdat mensen voor 70% uit water bestaan
- 3. omdat daar kalk, vitamines en mineralen in zitten
- 4. Nee, het is minder goed voor de dorst en het is slecht voor je tanden (en je wordt er dik van)
- 5. omdat hij zwart is

6. discriminatie = *dát je iemand anders behandelt, omdat hij er anders uitziet*
7. gerbil = *een woestijnratje*
8. omdat gerbils in de woestijn leven

Les 5.

1. tobbe = *een grote pan*
2. stremsel = *een stof die ervoor zorgt dat de melk dik wordt*
3. wrongel = *heel dik geworden melk*
4.
 1. de koe melken
 2. melk in de tobbe doen
 3. stremsel toevoegen
 4. de wrongel in een machine doen
 5. zout toevoegen en alles in bakjes doen
 6. wachten (vier weken)
5. omdat ze daar toch maar zand in zouden krijgen
6. een zaadpluisje

Antwoorden bij Hoofdstuk 8 Hoofdgedachte en bijzaken.

Les 1.

1. C. spieren
2. B. Verbranden
3. B. De liniaal
4. C. Sparen
5. A. De winter
6. Het Eland
7. De balpen
8. Eieren
9. Parkieten

Les 2.

1. Een fuik
2. De lynx
3. Tenten
4. De Noordpool
5. De spiegel
6. Zin 4 is onbelangrijk: *Strips zijn leuk om te lezen*
7. Zin 6 is onbelangrijk: *Ook Dagobert Duck is beroemd*
8. Zin 7 is onbelangrijk: *Maar ook Donald Duck vond hij wel leuk*
9. Zin 2 is onbelangrijk: *Herten zijn hele mooie dieren*

Les 3.

1. De leerlingen kunnen een aantal kernwoorden onderstrepen.
 Let wel op dat bv. lidwoorden etc. niet onderstreept zijn
 En dat de leerlingen per zin maar een à twee (af en toe drie) woorden onderstrepen.
2. idem
3. idem
4. idem
5. idem
6. idem

Les 4.

1. inleiding: regel 1 tot en met regel 3
kern: regel 4 tot en met regel 14
slot: regel 15 tot en met regel 16
2. inleiding: regel 1 tot en met regel 6
kern: regel 7 tot en met regel 15
slot: regel 16 tot en met regel 19
3. inleiding: regel 1 tot en met regel 6
kern: regel 7 tot en met regel 12
slot: regel 13 tot en met regel 15
4. inleiding: regel 1 tot en met regel 3
kern: regel 4 tot en met regel 12 (2 alinea's!)

Les 5.

1. *B. Op reis gaan is niet altijd leuk.*
2. *A. Mensen zien varkens vaak als vieze dieren.*
3. *De postbode brengt de kaart naar die persoon (brengt de post rond)*
4. *Een geboortekaartje is handig*

Les 6.

1. *dat mensen in Nederland koninginndag vieren.*
2. *rommelmarkten en braderieën, taptoes met muziekkorpsen en 's avonds vuurwerk*
3. *koninginndag*
4. *C. koninginndag is een feest voor iedereen*
5. *de vrouw van koning Verschooning*
6. *koning Verschooning*

Les 7.

1. *meteorologen = mensen die het weer onderzoeken*
2. *meteorologen*
3. *omdat het dan anders gaat dan de meteorologen zeggen*
4. *het weerbericht*
5. inleiding: regel 1 tot en met regel 4
kern: regel 5 tot en met regel 11
slot: regel 12 tot en met regel 14
6. inleiding: regel 1 tot en met regel 4
kern: regel 5 tot en met regel 12
slot: regel 13 tot en met regel 14
7. De hoofdgedachte is: *In de lente wordt de natuur weer wakker*

Antwoorden bij Hoofdstuk 9 Inferenties maken.

Les 1.

1. met opvangen wordt hier bedoeld *horen*
2. die mensen eten waarschijnlijk *vis*
3. *zijn leven was niet letterlijk zuur, maar figuurlijk (dat betekent dat zijn leven niet zo leuk was)*
4. *als dokters meer weten, kunnen ze de zieke mensen beter helpen en dan leven de mensen dus ook langer*

Les 2.

1. *de stof van de kleding*

2. *claire-obscur = het licht dat Rembrandt schilderde (alsof de zon door een raam op zijn schilderij scheen)*
3. *vuur maken*
4. *de mensen van lang geleden*
5. *vuur kan alles verwoesten (verbranden)*
6. *alleen rampen gaan snel, dus als je je moet haasten van de meester of van je vader of moeder dan wordt dat vast een ramp (dan kan dat bijna niet goed gaan)*

Les 3.

1. *C. In de tuinbouw in Limburg worden champignons gekweekt*
2. *Hij heeft het kleedje ook geknipt*
3. *1. een vurige kern (binnenkern)
2. een vloeibare buitenkern
3. de mantel
4. de aardkorst*
4. *magma = steen uit het bovenste laagje van de mantel, dat zo heet is geworden dat het is gesmolten.*

Antwoorden bij Hoofdstuk 10 Controleren leesbegrip en bijstellen van verwachtingen.

Les 1.

1. *Wat is het voor een soort tekst?*
2. *Waarom ga ik deze tekst lezen? en*
3. *Hoe ga ik deze tekst lezen?*
4. *Wat zal er in de tekst staan?*
5. *Wat weet ik er al van?*

De leerlingen moeten zich deze vragen voor het lezen stellen. Tijdens en na het lezen moeten de leerlingen bij zichzelf nagaan of ze nog steeds snappen wat ze lezen, en of de verwachtingen die ze van de tekst hadden nog steeds kloppen.

Les 2.

1. *doordat die spier korter en dikker kan worden, kan hij aan je botten trekken.*
2. *inleiding: regel 1 tot en met regel 5
kern: regel 6 tot en met regel 13
slot: regel 14 tot en met regel 15*
3. *De hoofdgedachte is: om te kunnen bewegen hebben je spieren zuurstof en suiker nodig.*
4. *serpentine = een stijf opgerolde lange strook gekleurd papier.*

Les 3.

1. *aken = grote schepen met een platte bodem*
2. *aken*
3. *in de dierentuin*
4. *het baby-nijlpaardje*
5. *Donar*
6. *In de vrijdag zit de naam van Fria verstopt.*

Antwoorden bij Hoofdstuk 11 Informatie integreren.

Les 1.

1. *Unicef = een stichting (die er voor zorgt dat arme kinderen naar school kunnen)*

2. *De armoede onder kinderen wordt bestreden door stichtingen zoals Unicef.*
3. *Omdat Unicef er voor zorgt dat arme kinderen weer naar school etc. kunnen.*

Les 2.

1. *de eerste twee stappen beschrijven hoe je een 'puntzak' kunt maken:*
 1. *teken een cirkel rond een bord op een stuk gekleurd papier en knip hem uit. Vouw hem dubbel en knip langs de vouw.*
 2. *Doe lijm op de helft van de rechte rand. Vouw die helft over de andere zodat er een kegelvorm ontstaat.*
2. *internet = een heleboel computers, die met elkaar samenwerken.*
3. *omdat de geleerden teksten van elkaar wilden lezen.*
4. *ze knoopten hun computers niet letterlijk aan elkaar, maar ze zorgden ervoor dat er een verbinding tussen hun computers kwam.*
5. *huisdieren*
6. *de hoofdgedachte is: huisdieren worden meestal ouder dan wilde dieren*

Les 3.

1. *rivierbedding = de geul waar het water door liep, toen de rivier nog niet opgedroogd was.*
2. *inleiding: regel 1 tot en met regel 5*
kern: regel 6 tot en met regel 10
slot: regel 11 tot en met regel 13
3. *dat zijn geulen waar het water door liep. toen de rivier nog niet was opgedroogd (zie vorige tekst)*
4. *micro-organismen = kleine diertjes, die je alleen met behulp van een microscoop kunt zien.*

Antwoorden bij Hoofdstuk 12 Extra lessen.

Les 1.

1. *de kaars op de gleuf tussen een gesloten wijsvinger en middelvinger neerzetten*
2. *de kaars*
3. *omdat de ziekenhuisscholen nu niet meer bestaan.*
4. *Ziek zijn (eventueel: naar school als je ziek bent)*

Les 2.

1. *Sinterklaas*
2. *het paard van sinterklaas (zijn paard)*
3. *Nee, de schrijver vindt dat niet erg, het gaat de schrijver meer om de cadeautjes*
4. *omdat je je eigen huis moet bouwen*
5. *1. alle spullen verzamelen*
2. alle spullen naar de camping brengen
3. de tent opzetten
4. de tent inrichten
6. *de kampeerder*
7. *de titels bij de vragen*
8. *inleiding: regel 1 tot en met regel 4*
kern: regel 5 tot en met regel 14
slot: regel 15 tot en met regel 16.
9. *de hoofdgedachte van deze tekst is: Het valt niet mee om een werkstuk te schrijven (maar met deze stappen moet het zeker lukken)*

Toetsles 1

1. *deze tekst heeft 5 alinea's*